

Løtens skolen, analyse av ressurs situasjonen og mulighetsrommet.

Oppdraget

På oppdrag fra kommunestyret har rådmannen bestilt en ekstern dyptgående analyse om hvordan ressursene brukes i Løtenskolen.

Rapporten skal gi skoleeier og skoleledelse kunnskap for å bedre drift og innhold i Løtenskolene.

Rapporten skal også se på dagens skolekretsgrenser om det er hensiktsmessig å justere grensene for utjevning av elevtall på barneskolene

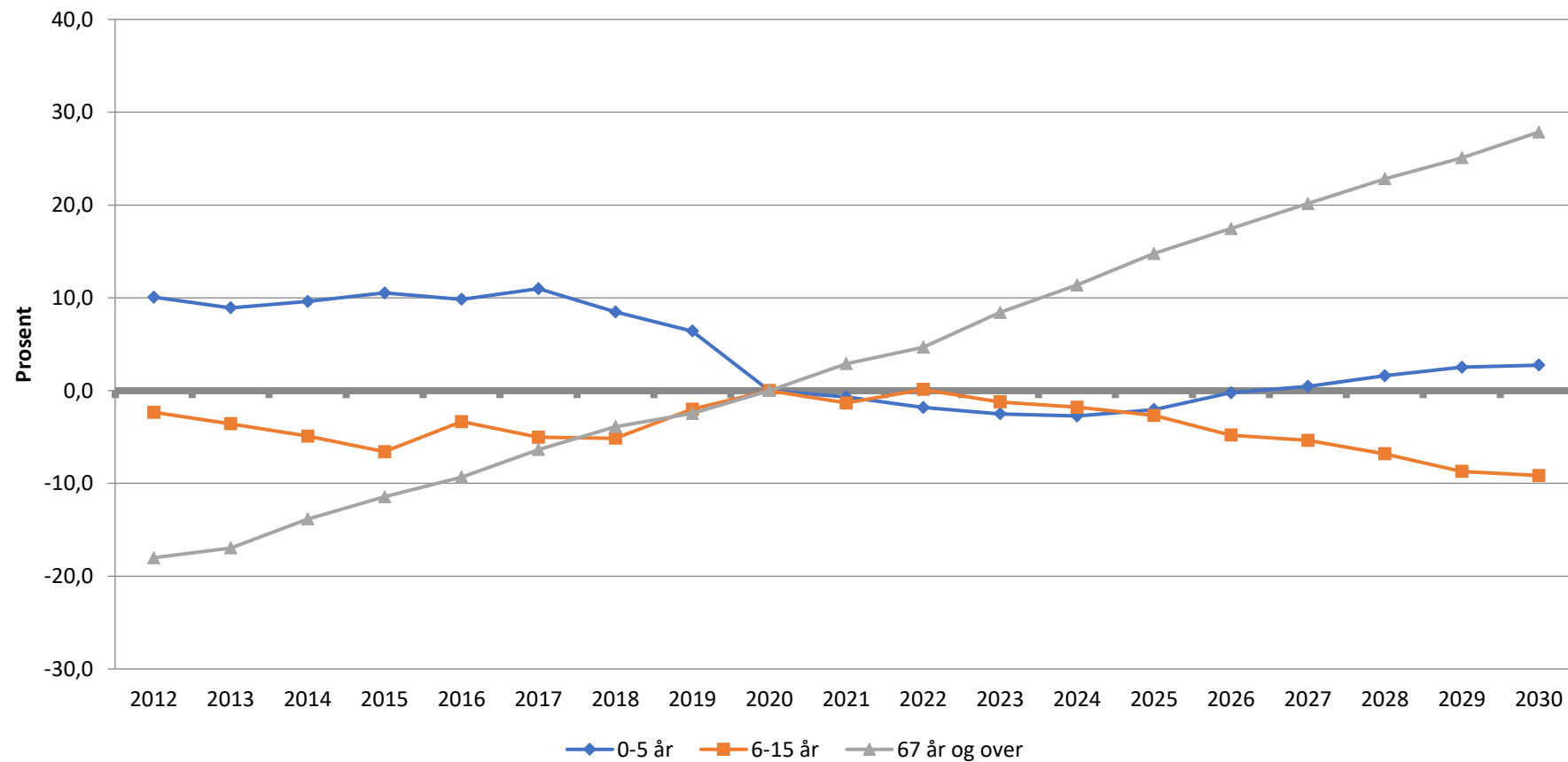
Kunnskapsgrunnlaget

- Nasjonal statistikk, inkludert befolkningsframskriving fra SSB, Skoleporten, Framsikt, KOSTRA og GSI
- Kapasitet og tilstand i skolebygg
- Forventninger og lovkrav som ligger i stortingsmeldinger, styringsdokumenter og regelverk, eksempelvis nye læreplaner (Fagfornyelsen) og opplæringsloven.
- Aktuell forskning, faglitteratur og rapporter
- Tidligere kommunale rapporter/utredninger som fremdeles er aktuelle
- Intervjuer med skolens ledelse, tillitsvalgte og elever på alle skoler
- Samtale med ressurspersoner i kommunens administrasjon
- Gjennomgang av budsjett og regnskap på skolene

Prognose for befolkningsutvikling

Befolkningsframskriving per 1.1 - standard er SSB - MMMM alternativet											
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-1 år	136	134	140	138	138	140	142	142	144	146	146
2-5 år	301	300	289	288	287	288	294	297	300	302	303
6-15 år	895	883	896	884	879	871	852	847	834	817	813
16-18 år	256	262	256	275	273	284	280	275	280	284	285
19-20 år	159	170	167	159	171	166	171	180	174	179	174
21-22 år	169	159	159	167	163	155	165	161	164	172	168
23-29 år	611	603	601	594	585	589	587	580	580	572	577
30-34 år	478	476	485	491	488	480	470	472	473	469	467
35-49 år	1 449	1 484	1 474	1 475	1 505	1 526	1 548	1 558	1 562	1 579	1 595
50-66 år	1 805	1 799	1 830	1 826	1 815	1 803	1 798	1 798	1 800	1 797	1 786
67-79 år	1 058	1 085	1 105	1 131	1 153	1 158	1 175	1 178	1 183	1 190	1 199
80-80 år	292	300	311	343	356	399	420	455	484	502	527
90 år og eldre	65	71	65	60	67	67	67	67	71	78	83
Sum innbyggere	7 674	7 726	7 778	7 831	7 880	7 926	7 969	8 010	8 049	8 087	8 123

Utvikling folketall 0-5 år, 6-16 år og 67+ SSB MMMM-alternativet, i prosent

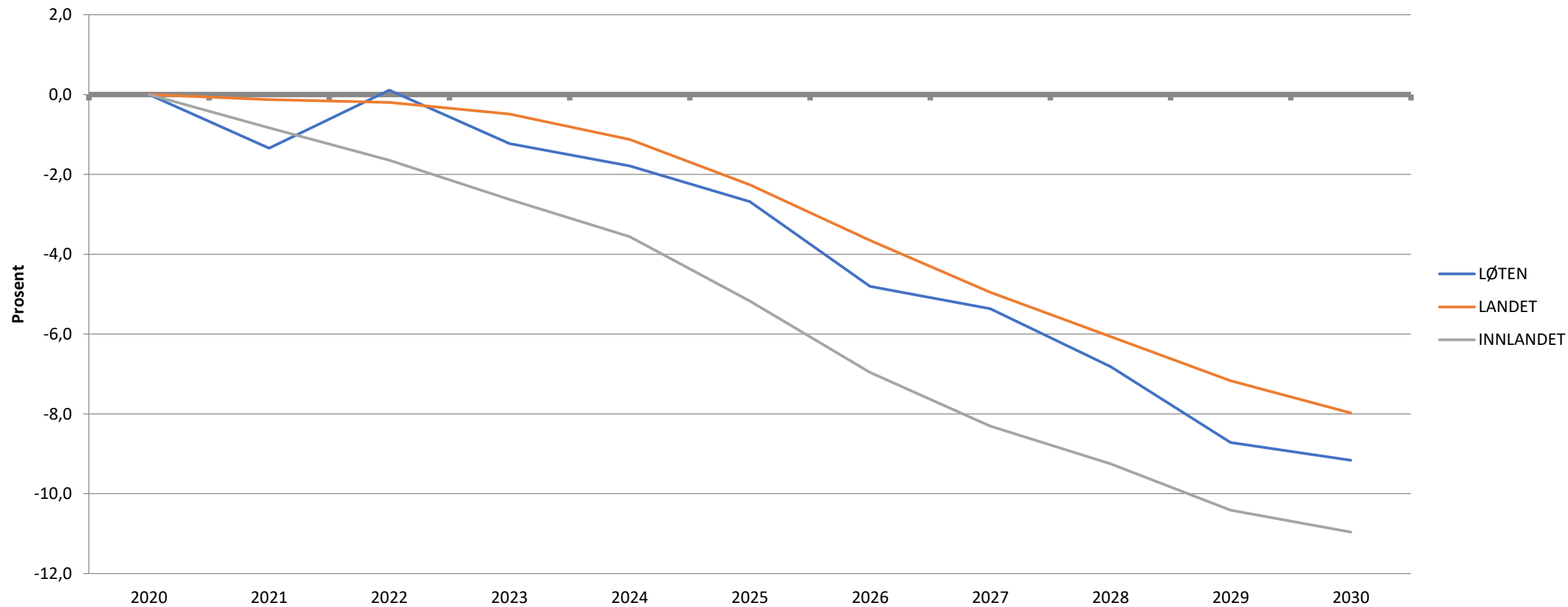

Elevtallsutvikling pr. skole

Skole	Antall elever pr. skole, 2020	Prognose, basert på fødselstall, 2025	Elever pr. trinn, 2025
Lund skole:	94	81	12
Jønsrud skole:	88	71	10
Ådalsbruk skole:	104	109	16
Østvang skole	275	250	36
Løten ungdomsskole:	234	253	84

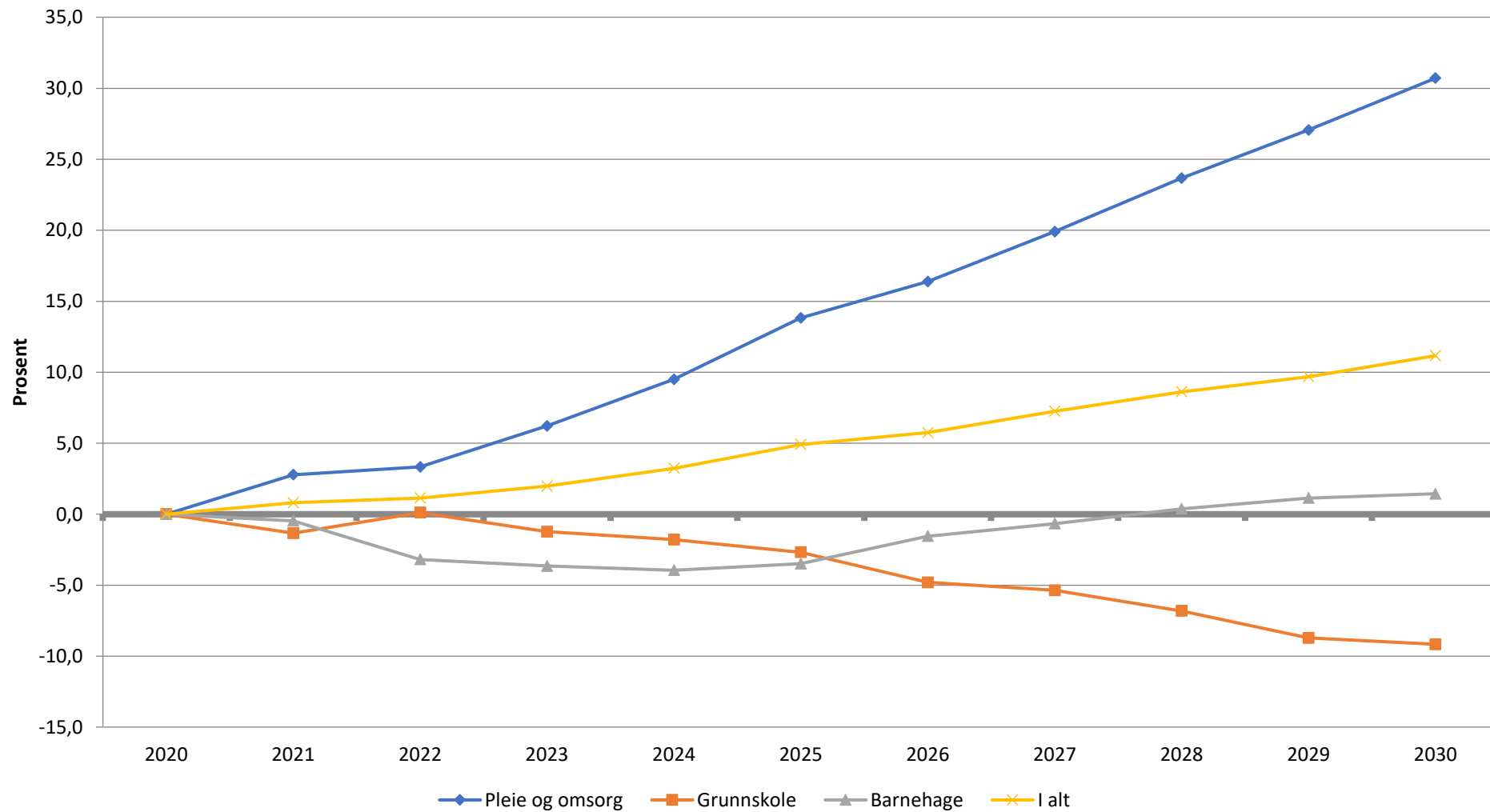
Utgiftsbehov demografi grunnskole

(målt ved inngangen til det enkelte år)

Endret utgiftsbehov demografi - kommunen - 2020 - 2030

(målt ved inngangen til det enkelte år)

Tabell 2.11

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2020 kroner og endring fra 1.1.2020)									
Endring								SUM	
utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	LØTEN		
2021	5 585	-1 760	-324	246	354	-164	3 938		
2022	1 104	1 907	-1 901	181	263	60	1 614		
2023	5 772	-1 760	-324	55	471	-107	4 107		
2024	6 588	-733	-205	160	379	-50	6 138		
2025	8 676	-1 173	324	20	421	-73	8 194		
2026	5 143	-2 787	1 350	122	349	-87	4 090		
2027	7 043	-733	615	90	353	-25	7 343		
2028	7 569	-1 907	734	61	339	-92	6 704		
2029	6 799	-2 493	529	132	316	-87	5 196		
2030	7 316	-587	205	32	319	-76	7 209		

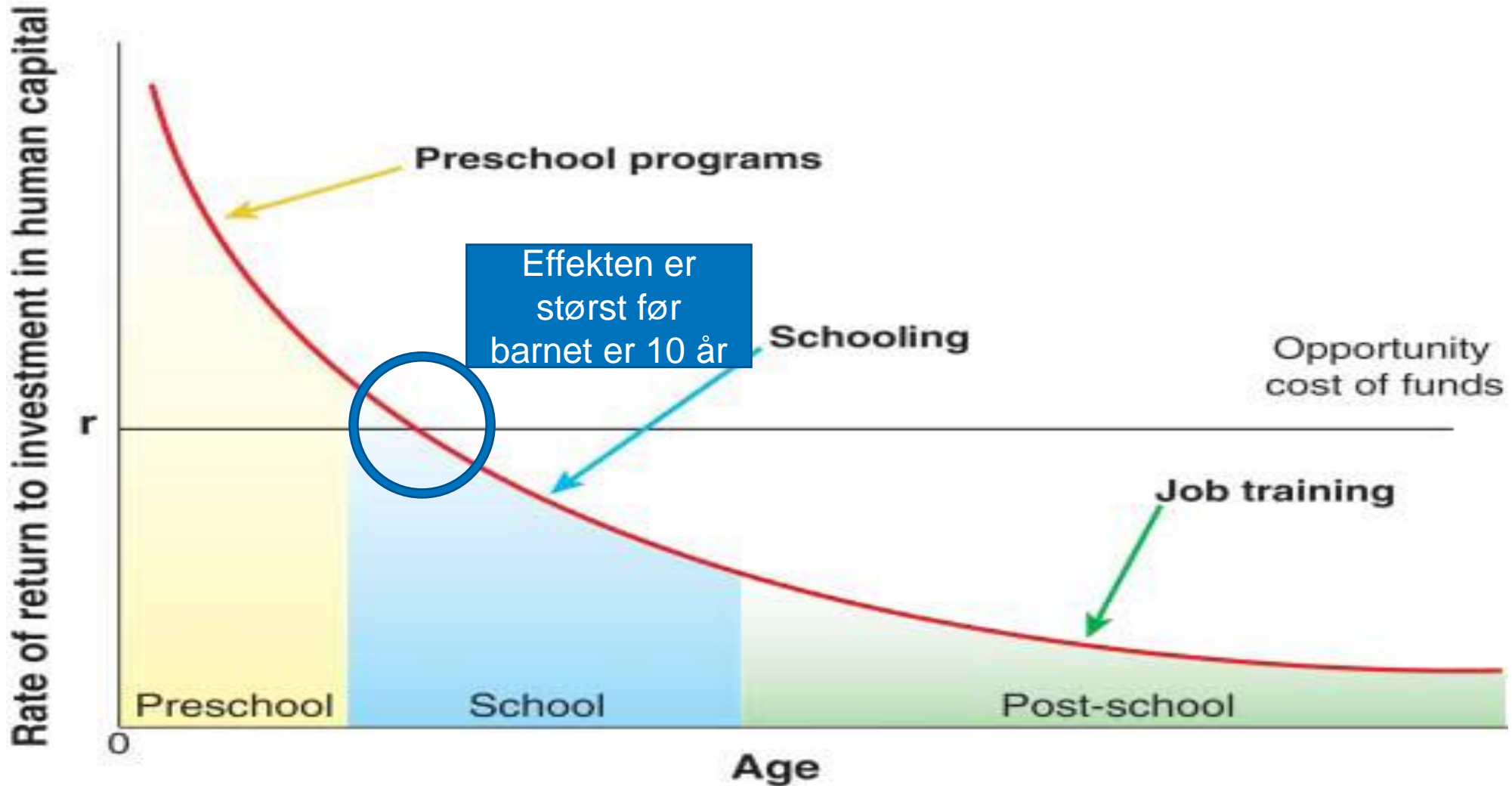
Utvalgte nøkkeltall for grunnskole, etter statistikkvariabel, år og region, 2019						
	Løten	Jevnaker	Lunner	Modum	Kgr. 7	Land u/Oslo
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	51,8	69,7	53,2	41,2	41,8	36,3
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	125,8	186,5	170,4	91,3	136,8	139,9
Elever i kommunale og private grunnskoler som får særskilt norskopplæring (prosent)	4,9	2,0	3,2	3,0	3,7	4,9
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	9,5	5,3	4,4	8,9	7,3	7,8
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	67,5	71,4	80,6	70,1	74,6	75,0
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	63,4	68,6	66,1	62,4	66,8	68,7
Gruppestørrelse 2 (antall)	17,4	15,0	17,4	16,6	16,6	15,8
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	40,8	41,6	43,1	40,4	41,7	41,7
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samlede netto driftsutgifter (prosent)	23,0	24,4	23,1	21,6	25,9	23,0
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)	113552,0	125027,4	114243,5	111022,0	110611,6	117307,7

Elever i kommunale og private grunnskoler med spesialundervisning, etter årstrinn, 2019

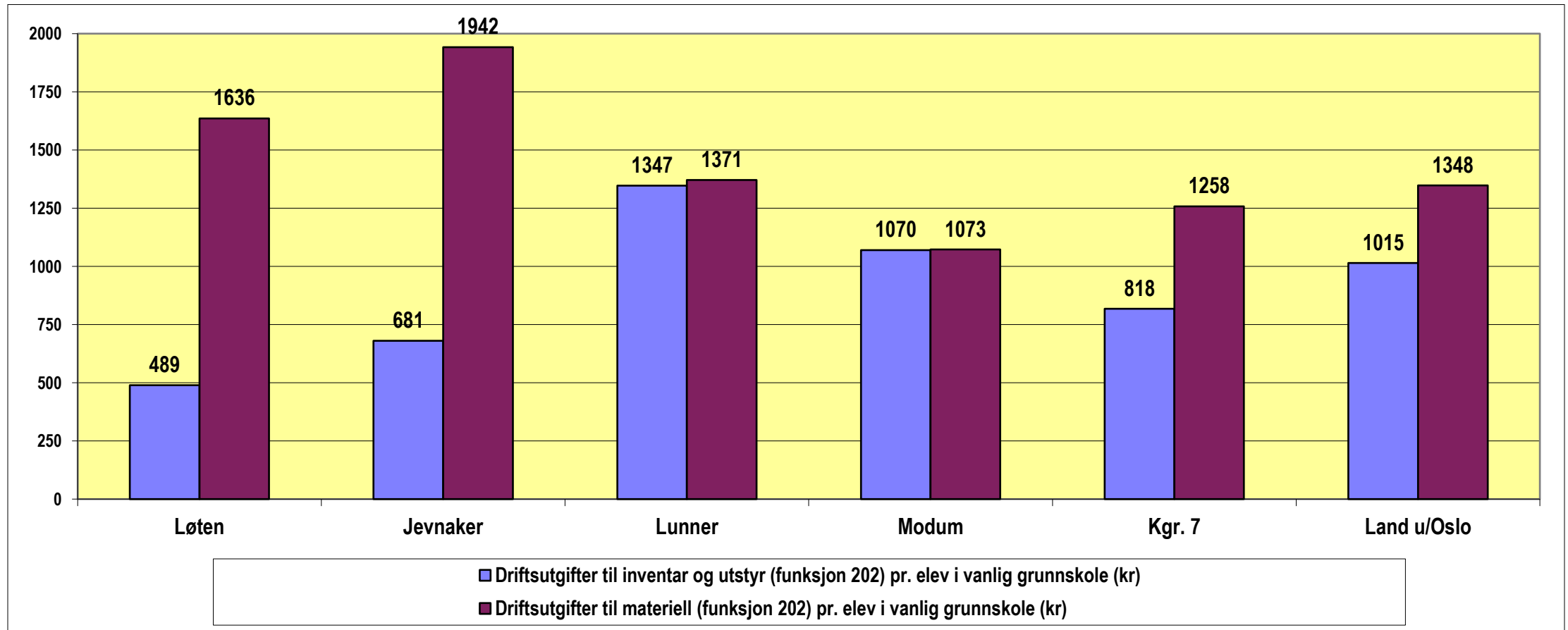
		Løten	Jevnaker	Lunner	Modum	Kgr. 7	Land u/Oslo
Elever alle trinn	Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	9,5	5,3	4,4	8,9	7,3	7,8
1.-4. trinn	Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	4,7	3,3	2,8	6,0	4,7	5,2
5.-7. trinn	Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	11,7	5,3	5,1	12,3	8,6	9,1
8.-10. trinn	Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	13,9	7,7	5,6	9,4	9,5	9,8

Effekt av tidlig innsats

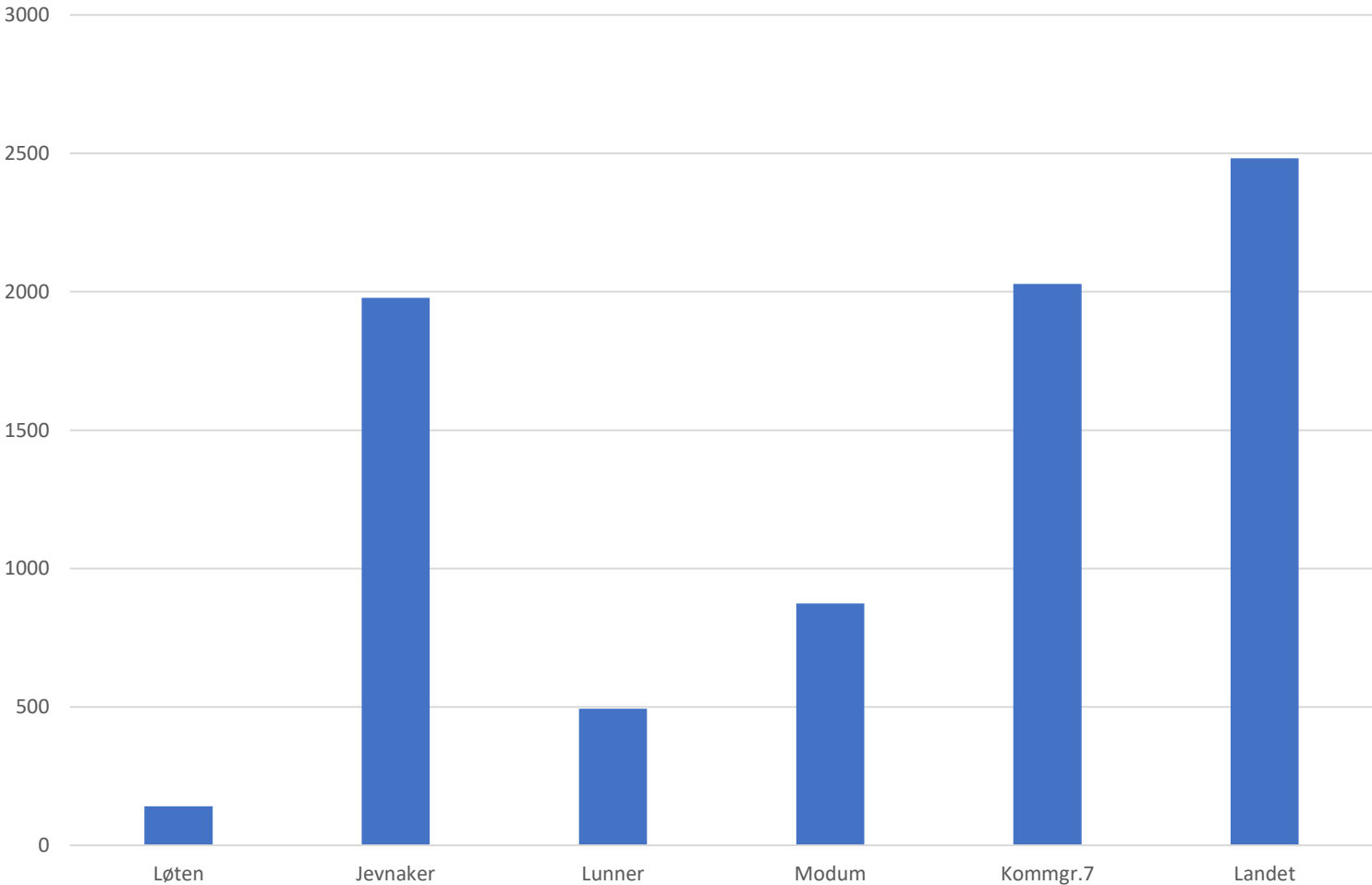
Rates of return to human capital investment

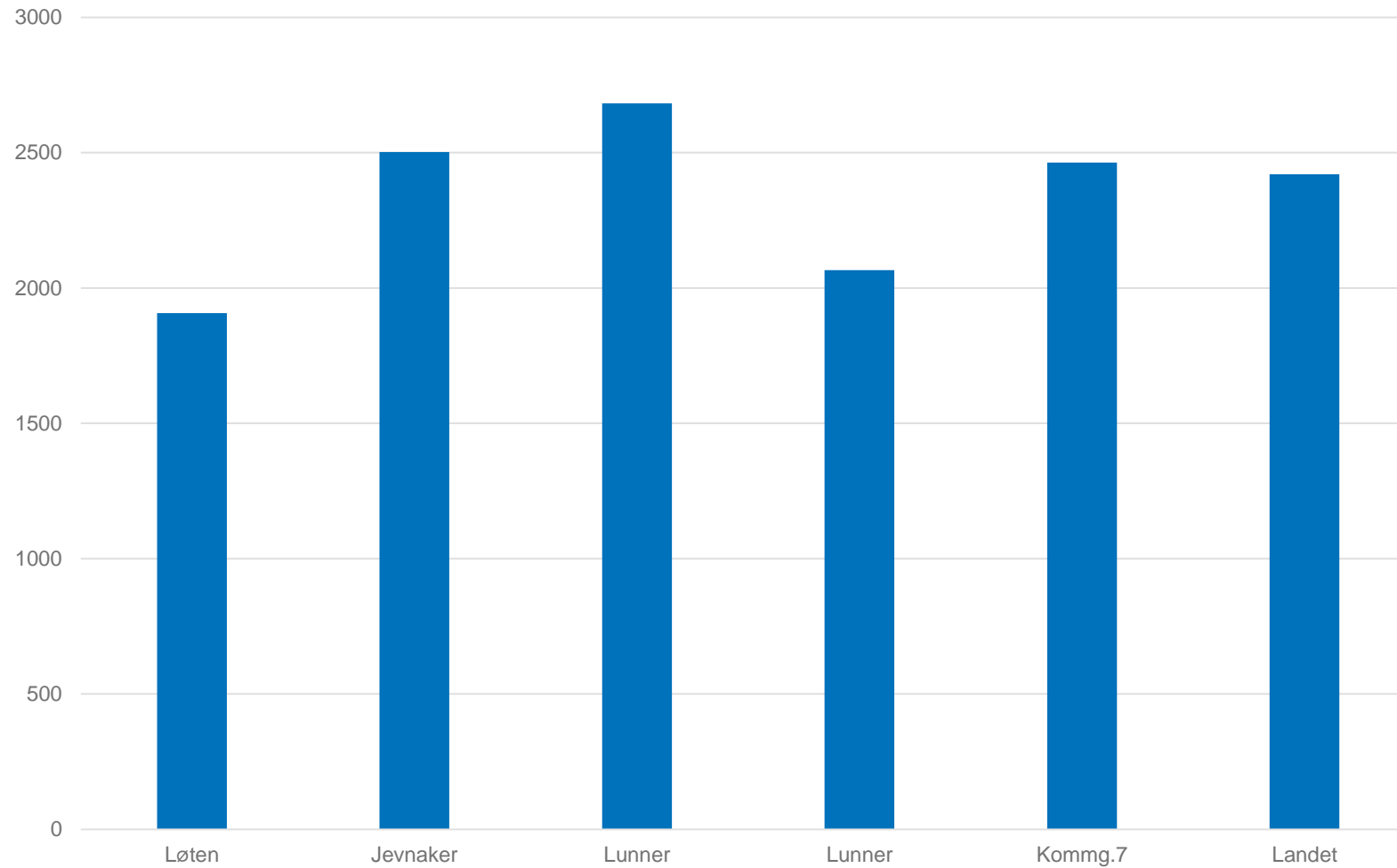
Driftsutgifter pr. elev

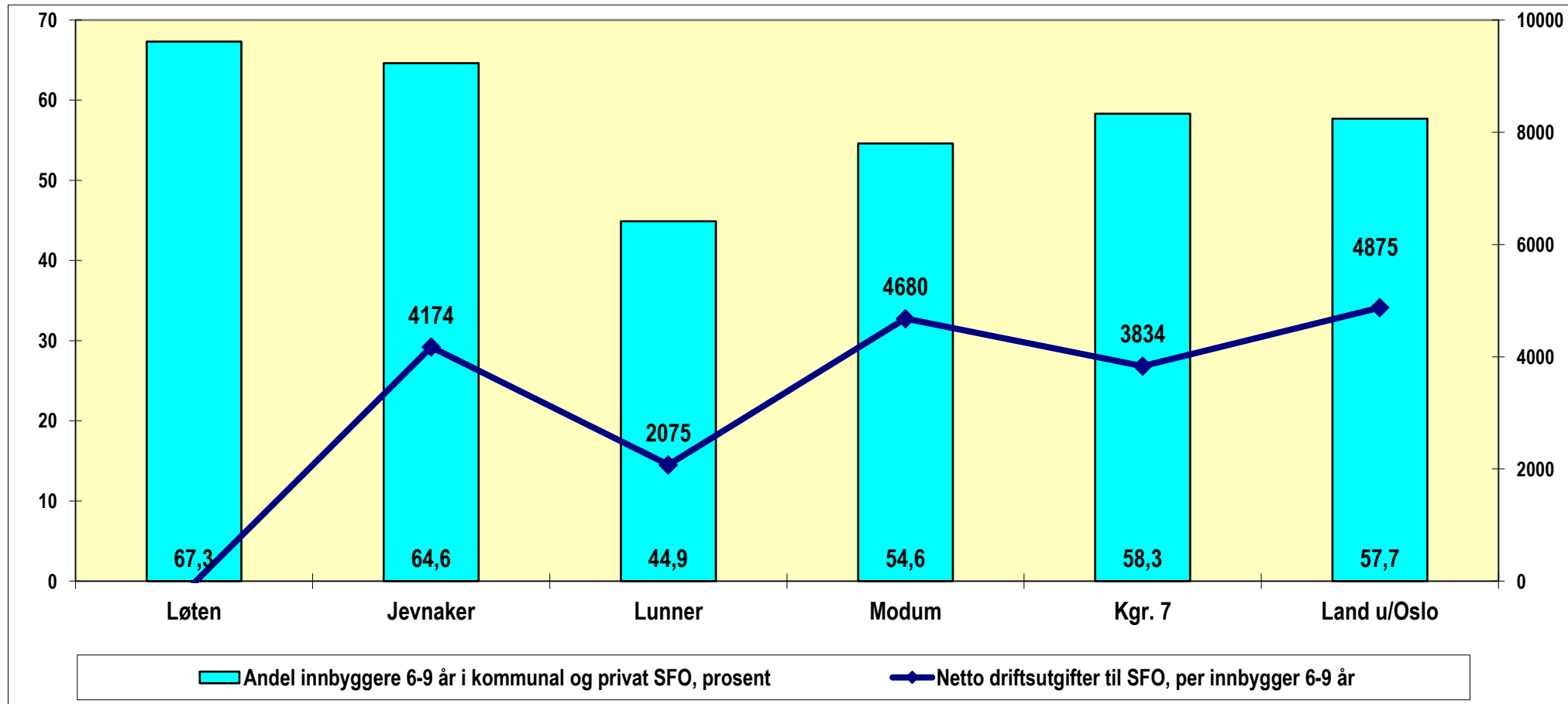
Investering i skolebygg per innbygger (1000kr)

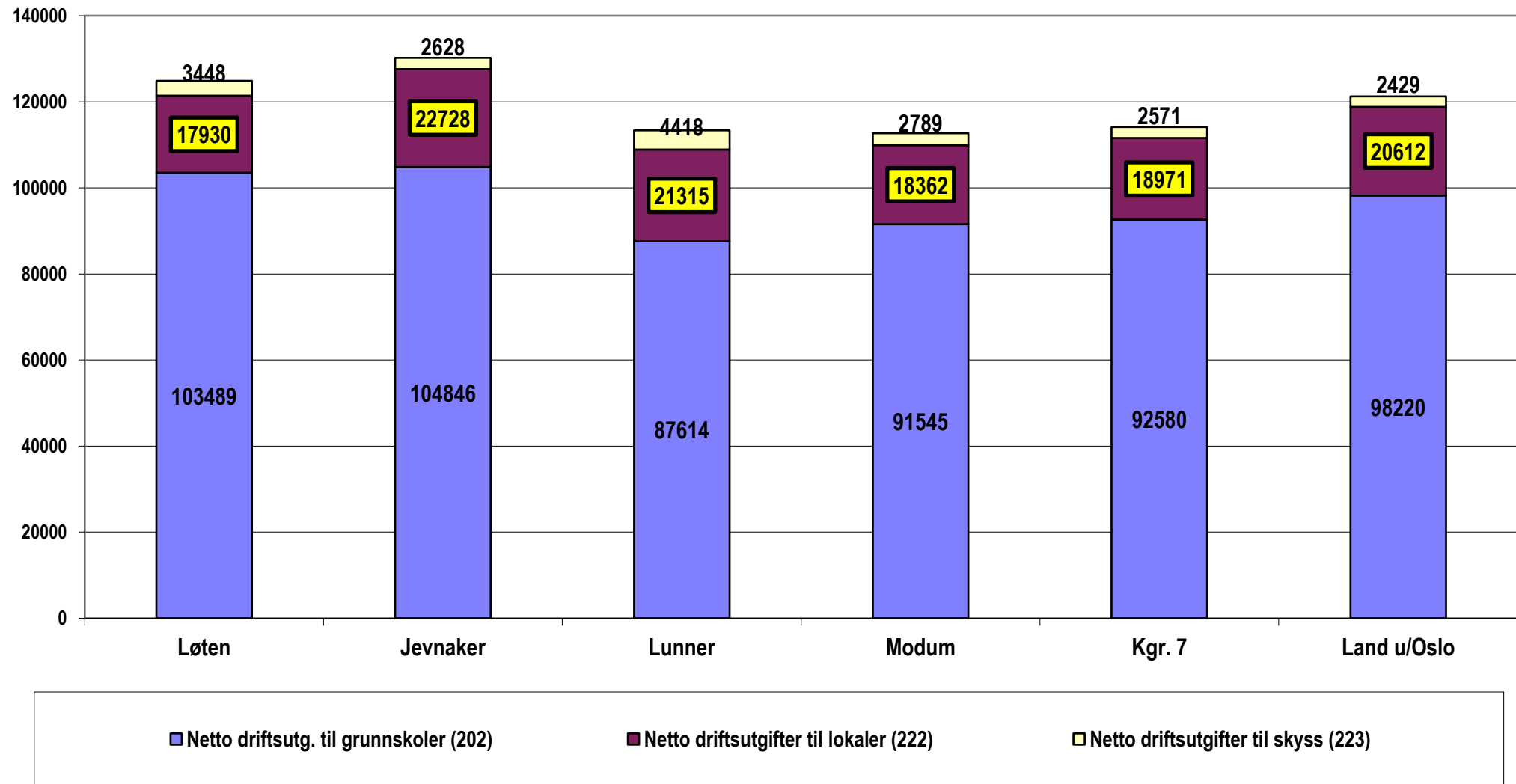
Drift av skolebygninger, beløp per innbygger (kr)

Kostnader til SFO

Nettoutgifter pr.elev 6-15 år fordelt på funksjoner

Kostnadsnøkkel	Andel kostnadsnøkkelen	Enhetsbeløp kr
Innbyggere 0-1	0,0053	11 549
Innbyggere 2-5	0,1420	148 257
Innbyggere 6-15	0,2674	110 642
Innbyggere 16-22	0,0224	20 552
Innbyggere 23-66	0,1029	8 885
Innbyggere 67-79	0,0550	26 729
Innbyggere 80-89	0,0754	111 300
Innbyggere 90 år og over	0,0379	221 966
Basiskriteriet	0,0190	15 847 287
Sone (bosatt spredt)	0,0102	
Nabo	0,0102	
Landbrukskriteriet	0,0021	
Innvandrere 6-15 år, ekskl. Skand	0,0072	40 618
Flyktninger uten integreringstilsku	0,0082	14 853
Dødelighetskriteriet	0,0448	
Antall barn 0-15 år med enslige fo	0,0161	33 038
Lavinntektskriteriet	0,0101	10 379
Uføre 18-49 år	0,0063	17 955
Opphopningsindeks	0,0093	
Aleneboende	0,0189	11 147
PU 16 år og over	0,0480	655 152
Ikke gifte 67 år og over	0,0448	34 801
Andel barn 1 år uten kontanstøtte	0,0174	116 669
Antall innbyggere med høyere utd:	0,0191	3 868
Sum	1,0000	

Tabellen viser utgangspunktet for rammeutbetaling til kommunene. Hver faktor blir justert etter kommunens forutsetninger for å kunne levere tjenester etter lovkravene. For skole har bosetningsmønster og geografisk størrelse på kommunen størst betydning for utgiftsbehovet for å gi tilbud om grunnskole. Av andre kriterier kommer andel innvandrere, inntekt og utdanning hos foreldre og fordelingen mellom befolkningen i alder. For Løten sitt vedkommende fører det til en indeks på 0,9641 når det gjelder kriteriet innbyggere 6 -15. Dette utgjør ca. kr. 4000.- mindre pr. elev

En midlertidig oppsummering

Løtenskolen ligger under de fleste sammenlignbare kommuner når det gjelder utgifter til drift, materiell og investeringer. Det er stor nøkternhet i kommunens skoler og et lavt forbruk i daglig drift.

Likevel ligger kommunen forholdsvis høyt når det gjelder de samlede utgifter til skole. Dersom elevtallsprognosene slår til og man ikke gjør grep, vil man oppleve at utgiftene vil være de samme mens inntektene går nedover.

En av forklaringene er at en høy andel av elevene får spesialundervisning.

Den andre forklaringen er skolestrukturen.....

Lærernormen

Fra 2019 er lærernormen blitt lovfestet. Den sier at den enkelte skole skal ha minimum:

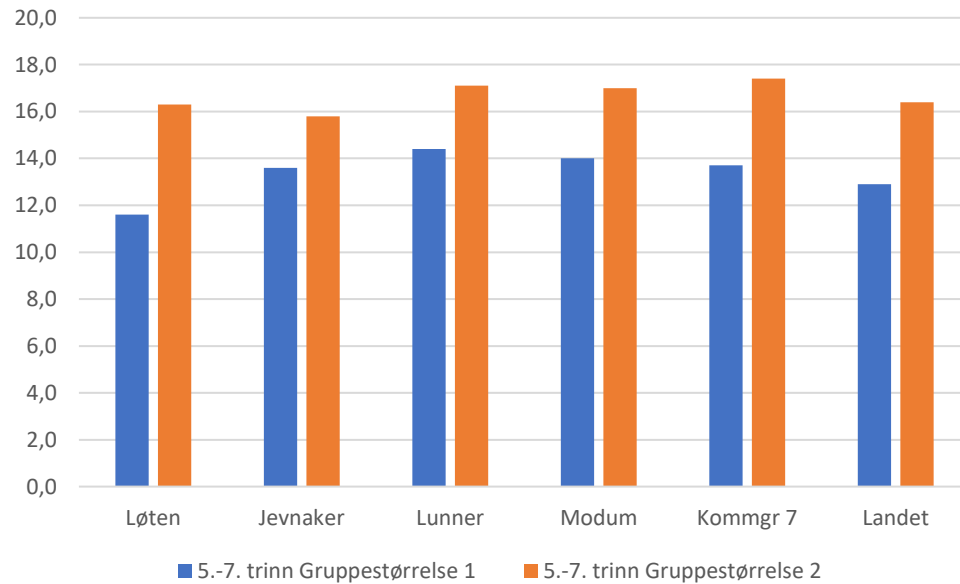
1 lærer pr 15 elever på 1. – 4. trinn (småskolen)

1 lærer pr. 20 elever på 5. – 7. trinn (mellomtrinnet)

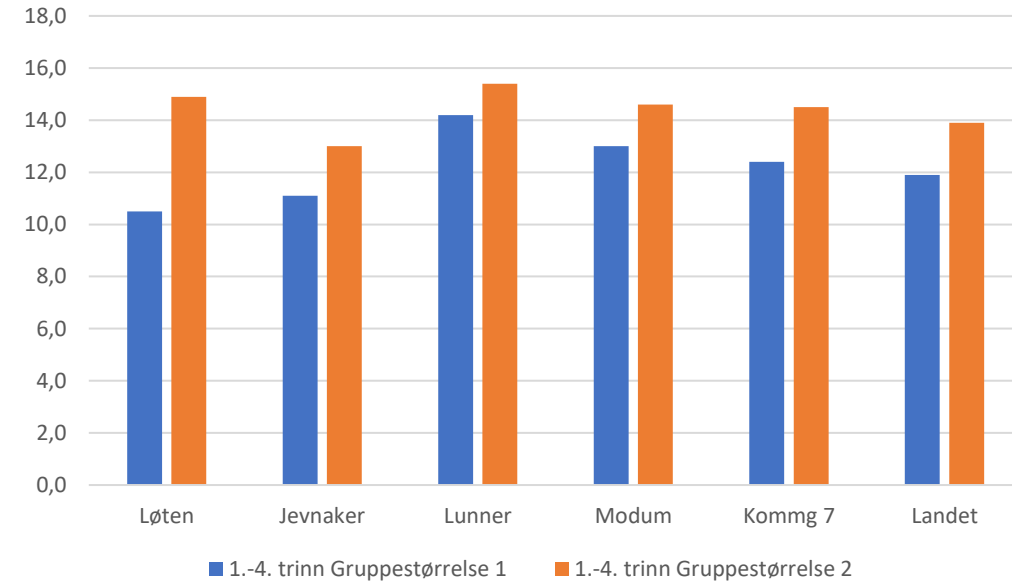
1 lærer pr. 20 elever på 8. – 10 trinn (ungdomstrinnet)

Dette blir i statistikk definert som gruppestørrelse. Skolen må ansette nok lærere til å fylle denne normen

Gruppestørrelse, 5-7 trinn, antall elever

Gruppestørrelse, 1-4- trinn, antall elever

Gruppestørrelse 2 er uten spesialundervisning

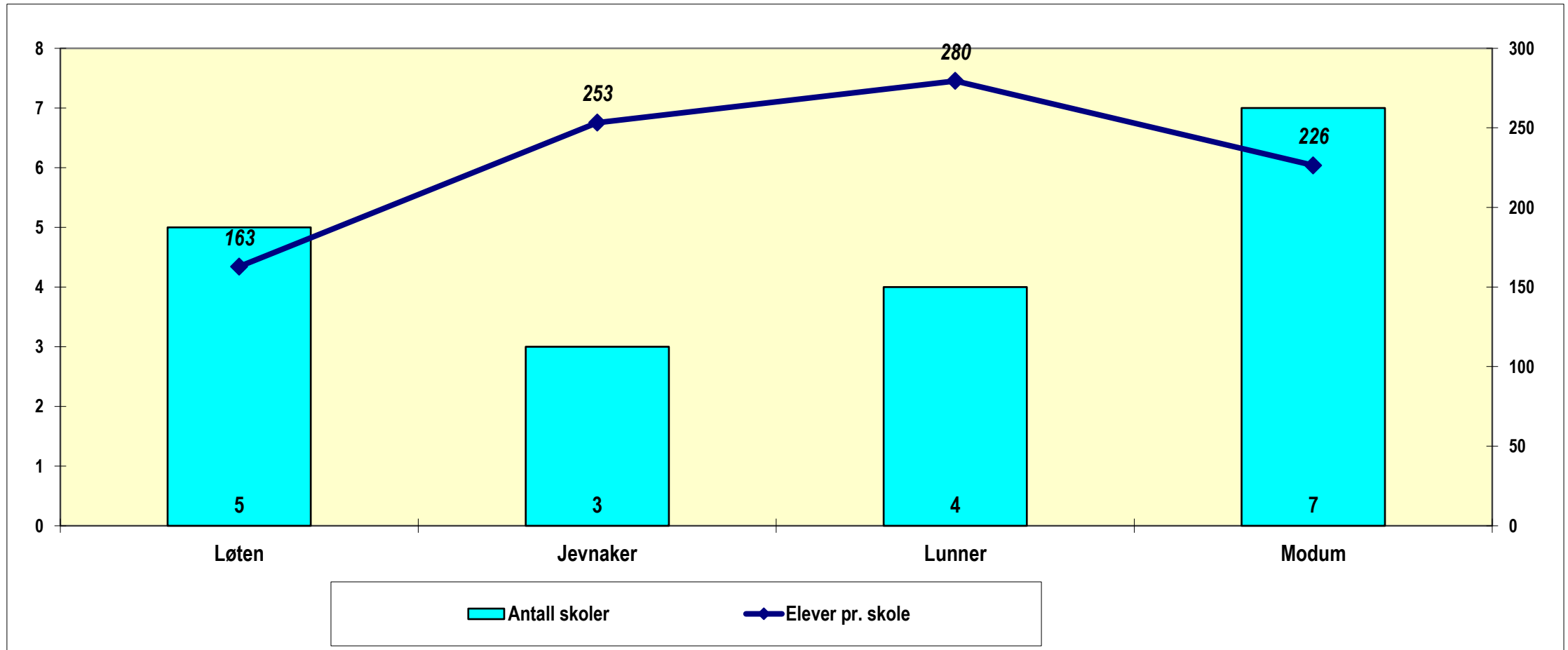
Antall elever pr. gruppe pr. skole, 2020

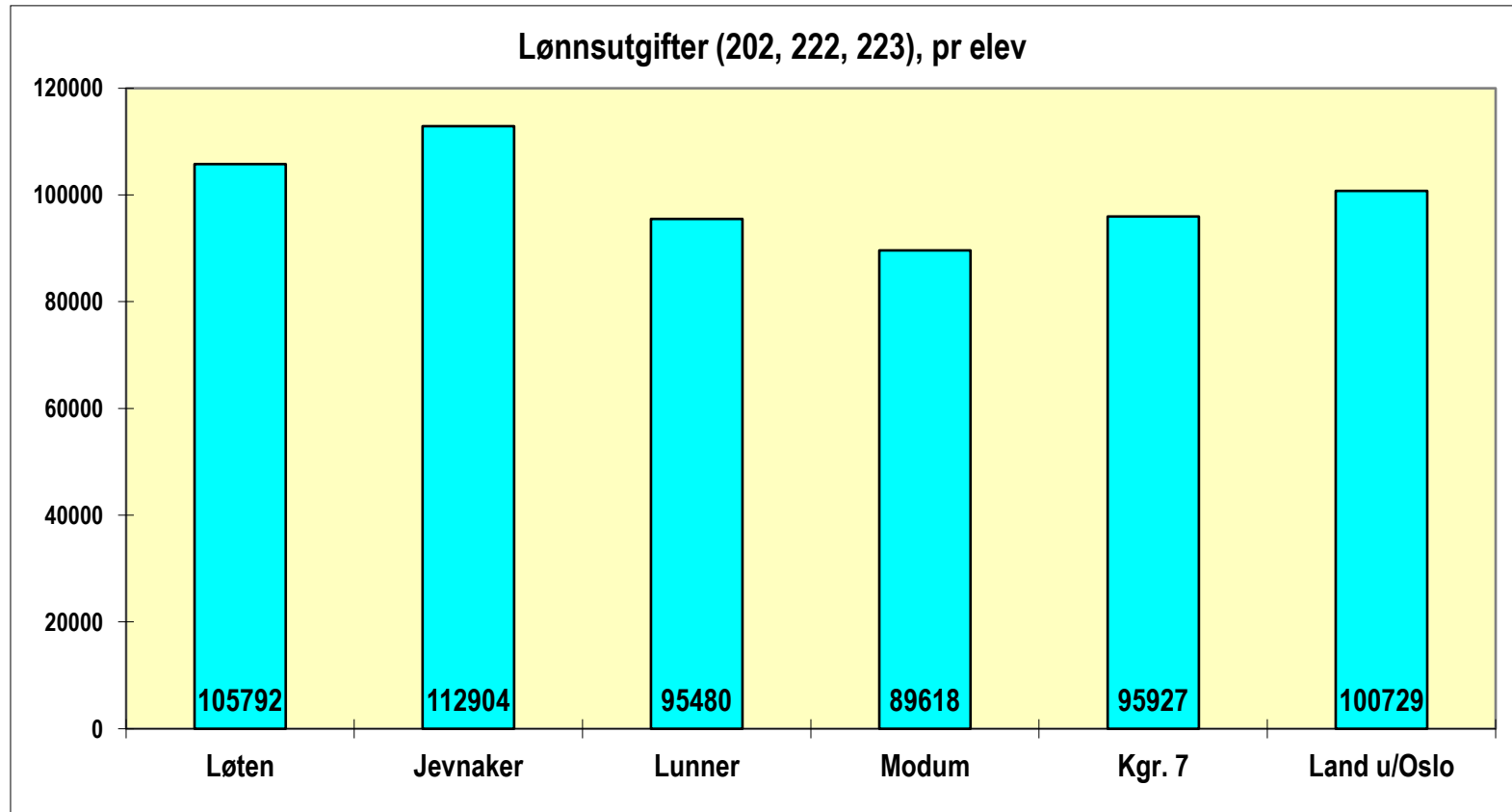
Skole	1.-4. trinn (normtall 15)	5.-7. trinn (normtall 20)	8.-10. trinn (normtall 20)
Lund	14,1	15,4	-
Østvang	15,6	18,1	
Ådalsbruk	14,2	13,5	
Jønsrud	13,9	17,2	
Ungdomsskolen			15,4

Elevtallsutvikling pr. skole

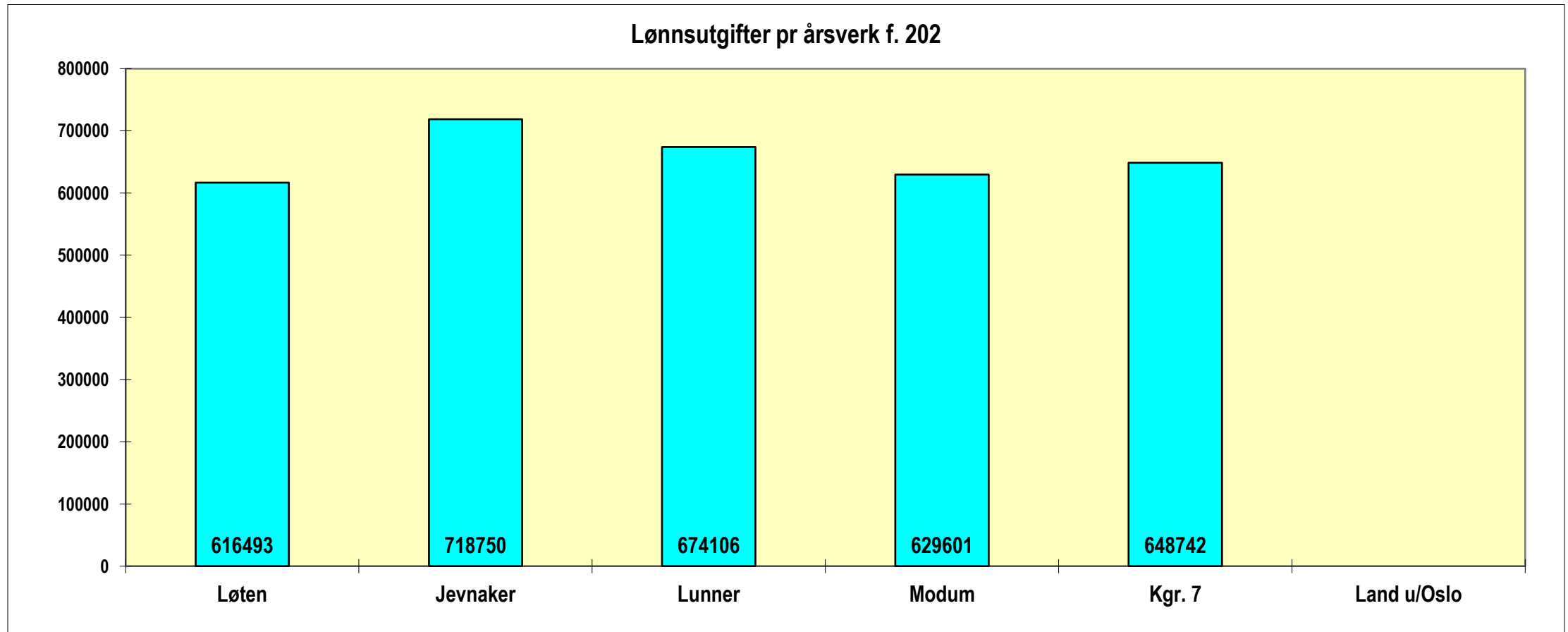
Skole	Antall elever pr. skole, 2020	Prognose, basert på fødselstall, 2025	Elever pr. trinn, 2025
Lund skole:	94	81	12
Jønsrud skole:	88	71	10
Ådalsbruk skole:	104	109	16
Østvang skole	275	250	36
Løten ungdomsskole:	234	253	84

Antall skoler og antall elever pr. skole

Men det brukes en del ufaglært arbeidskraft

Hva sier de ansatte

Skoleledere og ansatte er i høy grad samstemte

De er trøtte av å arbeide under trange og uforutsigbare økonomiske rammer

Det er vanskelig å arbeide etter forventningene i fagfornyelsen, lite rom for å variere undervisningen

Rektorene sier de får for lite tid til å jobbe med pedagogikk, de må ta svært mange andre oppgaver og det er mye parallellarbeid.

De savner en samlet Løtenskole som løser utfordringer i fellesskap

De mener at det må gjøres noe med strukturen

Spesialundervisning, både når det gjelder tildelingsmodell og samarbeid med støttetjenestene har et forbedringspotensiale

Hva sier elevene?

De er fornøyd med skolemiljøet og lærerne

De synes det er lite mobbing

De er veldig opptatt av læring og god undervisning

De synes det er lite variasjon i undervisningen, mye det samme.

De synes skolene har dårlig råd, uteområdene har lite/nedslitt utstyr, lærebøkene er gamle, lite utvalg når det gjelder pedagogisk programvare og de er aldri på ekskursjoner

Valgfagene er i realiteten ikke valgfag

En del nevnte at det var litt små forhold, få venner å velge i

Noe snakket også om skoleskyss, uten at de ble spurt om det. Buss er greit, men det må være nett!

Eksempler på kostnader

- Å opprette en gruppe koster fra 1.1 mill pr.år (barneskole) til 1.4 mill pr.år (u-skole)
- En undervisningstime koster fra 30 – 40 tusen kroner pr. år, inkludert sosiale utgifter. Det er samme pris om det er en elev eller om det er en hel gruppe.
- Å opprette et nytt valgfag vil koste fra 60 – 70 tusen pr. år.

Strukturen i Løten er kostnadskreven

Når driftsutgiftene samlet sett er så små selv om det er mange skoler med forholdsvis få elever, betyr det at man bruker lite midler på vedlikehold, utstyr, læremidler og inventar.

Det blir etterslep på investeringer.

Gruppestørrelsen er den største kostnadsdriveren, små skoler kan være spesielt dyre i drift. Men jevnt over er det større mulighet for å fylle gruppene på større skoler.

Lederrollen blir utfordrende, de må ta svært mange administrative oppgaver og det går på bekostning av utviklingsarbeid og kvalitetsarbeid.

Andre forhold som vil spille inn på framtidig planlegging

Fagfornyelsen – nye arbeidsformer, forventninger om relevant og praksisnær undervisning. Større vekt på elevsamarbeid.

Nye kompetansekrav fra 2025, lærere må ha formell kompetanse i alle fag de underviser i samtidig som nyutdanna lærere kommer ut med færre fag.

Oppvekstreform og Stortingsmelding 6. Tettere samarbeid mellom skolen og kommunens støttetjenester, kompetansen nærmere eleven. Krav om tidlig innsats, handlingsplikt og inkluderende fellesskap for elevene.

Hvilke grep kan gjøres for å bedre ressurs situasjonen i Løtens skolen?

Vi ser på ulike alternativer og anbefalinger

Kretsgrenseendringer?

Skole	1.-4. trinn (normtall 15)	5.-7. trinn (normtall 20)	8.-10. trinn (normtall 20)
Lund	14,1	15,4	-
Østvang	15,6	18,1	
Ådalsbruk	14,2	13,5	
Jønsrud	13,9	17,2	
Ungdomsskolen			15,4

Kretsgrenseendringer kan lønne seg når man kan flytte elever for å få fylt opp grupper.

Problemet er at elevtallet varierer fra år til år, og da må grensene justeres hvert år eller oppheves.

Skolekretsgrenser er en forskrift og skal vedtas i kommunestyret

Med 70 elever pr. år er det lite å hente i småskolen, men det er teoretisk mulig å redusere med en gruppe på mellomtrinnet.

Elevtallsutvikling pr. skole

Skole	Antall elever pr. skole, 2020	Prognose, basert på fødselstall, 2025	Elever pr. trinn, 2025
Lund skole:	94	81	12
Jønsrud skole:	88	71	10
Ådalsbruk skole:	104	109	16
Østvang skole	275	250	36
Løten ungdomsskole:	234	253	84

Fådelt skole?

Skole	1.-4. trinn (normtall 15)	5.-7. trinn (normtall 20)	8.-10. trinn (normtall 20)
Lund	14,1	15,4	-
Østvang	15,6	18,1	
Ådalsbruk	14,2	13,5	
Jønsrud	13,9	17,2	
Ungdomsskolen			15,4

Med dagens elevtall på skolene er det ikke mulig med fådelt skole. Gruppene vil bli for store.

Dersom det skal være en gevinst å hente, må det ikke være flere enn 7 elever pr. trinn på småskolen og maks 10 elever pr. trinn på mellomtrinnet.

Faglig sett vil som regel en fådeling være problematisk på grunn av progresjon i fagene, lærerne må planlegge for flere nivå samtidig.

Endre skolestrukturen

Det eneste grepet som vil monne når det gjelder struktur er å slå sammen skoler, og da er det tre modeller som kan være aktuelle:

1. Lage oppvekstsenter der barnehage og småskole slås sammen med felles ledelse. Da vil man spare drift av bygninger og ressurser til ledelse. Mellomtrinnet kan samles på to eller en skole, og man kan opprette en gruppe mindre.
2. Slå sammen barneskolene fra fire til to. Det er det kapasitet til, man sparer drift av to skolebygg, man sparer ressurser til ledelse og det vil bli færre grupper å opprette.
3. Samle alle elevene på en barneskole (Østvang) Det vil føre til mange stordriftsfordeler, men kan utløse behov for påbygg.

Andre grep som vil hjelpe

1. Gjennomgå og endre praksis for spesialundervisning. Evaluere samarbeidet med HIPPT og arbeide for kompetanseheving av personalet i stedet for å anbefale spesialundervisning.
2. Bedre samhandlingene mellom kommunens støttetjenester og skoler og barnehager. En felles og samordnet innsats for utsatte barn og unge.
3. Bedre ledelse av en felles Løtenskole, se på muligheter for samarbeid om oppgaver og redusere parallellarbeid. Frigjøre tid til å arbeide med utviklingsarbeid og kvalitetsheving.
4. Se på tildelingsmodellen til skolene, med et særlig fokus på midler til spesialundervisning. Gjelder også praksis på tildeling til friskolene.
5. Se på mulighetene for flere inntekter, gjelder både ulike støtteordninger det kan søkes på og refusjon for særlig ressurskrevende brukere.